

<http://kardrendje.hu>

Johannes Lichtenawer

Kard Rendje Lovagi Kör és Vívóiskola Egyesület

Vívóvers

2010

Felhasználási feltételek

Az itt látható dokumentum egy digitális változata egy létező történelmi dokumentum vagy kézirat átiratának vagy fordításának. Szállítható dokumentum formátumban (PDF) tesszük közzé, hogy szabadon elérhető legyen a nyilvánosság számára.

A dokumentum elektronikusan változatlan formában terjeszthető. Viszont a dokumentum bármi nemű módosítása vagy profit szerzésre való felhasználása tilos annak készítőjének beleegyezése nélkül.

További információkért látogasson el az lap alján található címre.

Terms of Use

The following document is a digital version of the transcription or translation of an existing historical document or manuscript. It is provided in a Portable Document Format (PDF) for the purpose of making it freely available to the public.

Feel free to redistribute unaltered copies of this document via electronic means. You may not, however, alter the document without permission nor profit from its redistribution.

For further information visit the link on the bottom of the page.

<http://kardrendje.hu>

A dokumentum szerzője/Author of the document: *Berki András*

Johannes Lichtenawer vívóverse, előszó

A fordítás alapjául a **Cod. Guelf. 78.2 Aug. 2°** (1465-1480) kódszámú kézirat szolgált. A teljesebb és pontosabb fordítás érdekében a fenti alap művel együtt olvastam és dolgoztam fel a **Cod.44A8** (*Peter von Danzig, 1452*) és az **M.I.29** (*Hans von Speyer, 1492*) műveket. Az olyan, bizonyíthatóan Lichtenawertól származó versrészeket, amiket a **Cod. Guelf. 78.2 Aug. 2°** nem tartalmazott, azokat az **Ms3227a** (*Anonim, 1389*) jelű kéziratból vettem át. Ezeket a szövegben dőlt betűvel szedtem. A két zárójelbe tett rész szintén az **Ms3227a**-ból van, de ezek olyan szövegek, amik a többi könyvben másként szerepelnek, mint abban.

A vers maga nem más, mint a német hosszúkardvívás elsőként nyilvántartott nagymesterének tanítása, akinek tudását és elméleteit több mint 200 éven át a nagy becsben tartották. Magát a verset pedig egy évszázadon át, a legtöbb vívókönyv változatlan formában idézi, ezzel indítja a mondandóját. Sőt nem csak hogy idézi, de ezt magyarázza, ezt fejti ki bővebben.

A modern kor vívóinak, akik ezt a művészetet igyekeznek feléleszteni, ezek a sorok felbecsülhetetlenek, hiszen magának a nagymesternek a tanításai.

Berki András

A vívóvers

Itt kezdődnek a jegyzetek a vívás lovagias művészetéről, ahogy Johannes Lichtenawer összeállította és megalkotta, aki ennek a művészetnek egy nagy mestere, az Isten nyugosztalja. Elsőnek a hosszúkarddal...

Ifjú lovag, szeresd Istent,
tartsd a nőket becsben,
így mindig megbecsült leszel,
lovagiasságod ebből ered.
Tanulj nemes művészeteket,
ezek a harcban megsegítenek.
Tórt, kardot és botot harcra buzdíts,
parasztkardot, ökölpajzsot mozdíts.
Tőr, dárda, pajzs, birkózás nem játék,
kell hozzájuk a komoly szándék.
Használd ezeket művészien,
emberesen,
hogyan az állásában előnyt szerezz.
(Legyél ügyes a birkózásban,
Kopja-, kard- és parasztkardvívásban.
Ezekkel minddel férfiasan vívj,
másokat velük párbajra hívj.)
Üss be jól, és sebez meg véle,
rohand le, találd el és vezesd félre,
hogyan aki tud utáljon,
a nép meg imádjon.
Arra mindig figyelj nagyon,
mindennek hossza és mértéke legyen.
És amit tenni akarsz,
legyél komoly abban,
komolyan vagy szórakozásból,
jókedved mértékkel legyen a víváshoz.
Nagyon figyelj erre,
jó kedvvel vizsgálj merre,
és mit akarsz tenni,
így nem tudják azt elvenni.
Ha a jókedv erővel párosul
nagy előnyt kapsz válaszul.
Ahhoz mindig legyen elég eszed,
előnyöd szándékkal el ne vessed.
A becsvágyat mindig kerüld,

négy vagy hat ellen ne küzdj.
Jó kedvedben erkölcsös maradj
ez neked csak jót tehet majd.
Ügyes ember az ki méltón helytáll,
ha a vele egyenlővel küzdeni kiáll.
Az soha sem lehet szégyen,
Ha elmenekülsz négy vagy hat
ellenében.
Ha művészeted mutatni akarod,
akkor balra indulj,
ütéssel jobbról mozdulj
és balra jobbal folytatod,
ezzel a helyes vívást mutatod.
Ha valaki ütése előtt lépne,
az művészetében kevés örömet lelne.
Az utánütés legyen, ahogy akarod,
így minden váltó elkerüli pajzsod.
Legyen az fejre vagy testre,
vívó a húzást el ne felejtse.
Teljes testtel
vívj erővel ellene.
Hallj egy keveset a rosszról,
ha jobb kezes vagy, ne vívj balról,
viszont ha bal kezű vagy, a jobb,
a jobb nagyon hátráltatni fog.
Előny és hátrány ez az a két szó,
amiből a művészet ered, amitől jó.
Fontos a gyenge és az erős,
az azonnal elválasztja e kettőt,
ezekből ezt tanulod majd meg:
művészettel dolgozz és védekezz.
Ha könnyen megijedsz,
Vívást tanulni ne siess.
Merészség és gyorsaság,
óvatosság, bölcsesség és ravaszság,
türelem, rejtelmesség, mértékletesség,

előrelátás, szépség és képesség.
A vívásba ezeken kívül,
csak jó, ha jókedv vegyül.
Sose üss a kardra,
szemed a nyílást várja.
Tanuld meg, hogy az öt ütést
a jobb kezed felől miként védjed,
gyakran gondolj erre,
a művészetben csak ezt szeresd.
A dühítés, a kampó, a sanda,
a kereszt és az ütés a skalpra.
Minden védésben követés,
átnyúlás, félre helyezés,
lerohanás, húzás, átváltás,
kezek nyomása, levágás,
lógatás és nyílásra csavarás,
és fogj, szúrj, és döfj szúrással.
Ha felülről üt ellenfeled,
a düh hegyével veszélyezteted,
ha ez ellen védést ügyesen tett,
fentről gond nélkül elvedd,
ha erősen csavar tovább
alulról vedd el a szúrást.
Tudd és jól jegyezd meg:
ütés, szúrás, állása, erős és gyenge,
azonnal előny és hátrány,
harcodban ne legyen kapkodás.
Amit a harc felülről adott,
alulról megszégyenítheted legott.
Minden csavaráshoz
ütést, szúrást és vágást
a kötésben találj meg,
a mestereket így követed.
Sose üss a kardra,
szemed a nyílást várja,
a fejre vagy a testre
bajod így nem eshet.

Találsz vagy vétesz,
azt el ne téveszd,
hogy csak a nyílást kérjed.
Minden tanításba az kéne,
hogy hegyed az arcát nézze.
Aki körbe szélesen üt
az gyakran megszégyenül.
Ütésed, szúrásod minden helyzetben
a fentiek szerint tedd meg.
A négy nyílást ismerd meg,
a rímet hozzá jegyezd meg,
minden egyes esetben,
párban vannak ketten.
Ha meg akarod leckéztetni,
a négy nyílást tudd művészién törni,
fent duplázd,
jobbra lent mutáld.
Komolyan mondom ezt neked,
védésben biztos senki se legyen,
ha ezt jól megfogadod,
ütéshez nem juttatod.
Kampóval gyorsan tegyed
kezére a hegyet.
Ha a kampót teljesen megteszed,
az ütésed lépéssel legyen.
A kampót ügyesen üsd a lapjára,
gyenge lesz így a mester munkája.
Ha a kardok fenn találkoznak,
szeretném ha elmennél onnan.
A kampót ne röviden üsd,
átváltást mutass vele együtt.
Kampót neki, ha támadása elvét,
így megtartod a nemes harc elvét,
mert ha tied a harc előnye,
nem sejtheti támadásod előre.
A kereszt biztosan elkapja,
ha ütését ellened a tetőből indítja.

A kereszt az erőssel legyen,
munkádat figyelmesen tegyed.
Keresztet erősen ekére, ökörré,
ezt jól jegyezd meg örökre.
Amikor a keresztet teljesen teszed,
ugrással a fejét veszélyezteted.
Ha a hibázást teszed,
alulról könnyen megütheted.
Kényszerít a kiszorítás,
birkózik az átfutás.
Könyököddel ugorj be
az útba ellene.
Hibázz egymás után kétszer,
ha eltalálsz vágás is kell.
Balra és előre gyorsan
lépj kétszer nyomban.
Minden vívásban
gyorsaság van jogosan,
valamint előrelátás, merészség,
kedv és bölcsesség.
Könnyen megtöri a sanda,
amit a bivaly ütne vagy szúrna.
Aki egy váltót üt,
az ellen sandát küldj.
A sandával lerövidíti magát,
az átváltás eltalálja az arcát.
Sandát a hegyére,
a torkát így metéld el.
Sanda magasan a fejére,
így ráüthetsz a kezére.
A sandát üssed jobbra
így vívsz jobban.
A sandát én becsülöm,
soha el nem kerülöm.
Ha ütsz egy skalpot,
azzal veszélyezteted az arcot.
A fordulás közben

mellkast veszélyeztet rögvest.
Ami ebből jön
a korona elveszi rögtön,
de a koronán vágj át,
így megtöröd az útját.
Nyomd az erőset,
vágással menj el előle.
A skalpot én becsülöm,
soha el nem kerülöm.
Négy állást tarts meg,
a többit hagyd el:
ökör, eke, tető, bolond
csak ezekre gondolj.
Négy védést tehetsz,
amivel az állásokat veszélyezteted.
A védés megóv téged,
de ha megtörténik, nagy baj érhet. Ha
kivédett egyet,
tudd, miként tette.
Fogadd meg mit tanácsoltam,
húzd le és üss gyorsan,
védj bátran a négy végen,
maradj ott, ha befejeznéd éppen.
Aki csak védeni akar,
vívására sok ütés érkezik majd.
Az akasztásba a védéssel,
a leggyorsabban érkezel.
Tanulj követést két vágással,
ha védene a támadásodra.
Két külső elvétel,
a munkádat így kezd el.
Vizsgáld a harcban meg,
hogyan erős vagy gyenge;
ezt az érzést tanuld meg,
az azonnalt így keresd.
Kövesd kétszer az ellenfeled,
és az öreg vágást tedd ellene.

Aki alulra szeretne menni,
azt az átnyúlás veszélyezteti.
Ha (a kardok) fenn találkoznak,
szeretném, ha elmennél onnan.
Tedd a munkádat ésszel,
és nyomd erősen kétszer.
Tanuld meg miként helyezd félre
tedd utána művészi szúrásod,
ütésed.
Ha valaki ezután szúrna feléd,
a te hegyed talál, az övé vét.
Mindkét oldalról figyelj ezt meg,
ha találni akarsz, legyen hozzá lépésed.
Minden tanításban,
a hegyed nézzen az arcába.
Tanuld meg az átváltást,
mindkét oldalon komoly legyen a
szúrás.
Ha csavar ellened,
az átváltással találj meg.
Lépj közelebb a kötésben,
a húzással eltalálsz könnyen,
ha talál a húzás, húzd meg megint
ez a munka fáj majd neki.
Húzz meg minden találatot,
a mestereket így utánszod.
Húzd le a kardodat,
és gondold át a vívásodat.
A lerohanás akkor jó, ha lóg,
gombbal fogd meg, így birkózz.
Mindig erőssel tedd a védésed,
az átfutást így el nem téveszted.
Fuss át és lökd meg,
ha ráfogna a gombra, térítsd el.
A keményre mindkét helyzetben,
vágásod alulról tegyed meg.
Vágásból összesen négy van,

kettőt lent és kettőt fent ad.
Keresztet rá, ha vágni akar
így elkerülsz a nagyobb bajt,
Sose vágj ha veszélyes,
és figyelj a követésre.
Vágj le minden keresztet,
csak a követést felejtse el.
Ha nem akarsz szégyenben maradni
ne habozz vágással bemenni.
A vágást fordítsd be,
nyomd a lapra a kezéd.
Egyik dolog a csavarás,
másik a fordítás, harmadik az akasztás.
Ha ellenfeled bosszantani akarod,
akkor szúrásokkal nyomhatod.
Ha fej fölött üt a kézre,
gyors vágástól meg majd lépre.
Ne felejtse el a rántást,
ha fej fölött tetted a vágást.
Aki nyomja a kezeket
az ujjak előtt húzást megtehet.
Akasztásból van kettő,
egy kézzel a föld felől.
Öt szó van minden esetben:
ütés, szúrás, állás, erős vagy gyenge.
Használd a vívásban a beszélő ablakot,
figyelj a mozdulatait, állj szabadon.
Üss be, amint mozdul,
ha előtted visszavonul.
Komolyan mondom ezt neked,
védésben biztos senki se legyen,
ha ezt jól megfogadod
ütéshez nem juttatod.
Ha rajta maradsz a kardon,
próbáld ellene ezt akkor:
szúrás, vágás, ütés
és az érzésre figyelés.

Minden tette ellenére,
a kardjáról ne menjél le,
mert ha a mester vívni akarna,
jobb oldalról kerülne a kardra.
Ha valaki leköt veled,
a harc birkózással fenyeget.
A nemes csavarás
biztosan megtalál,
ütéssel, szúrással,
sőt még vágással.
Minden csavarás,
védelemre kárhoztatás.
Ütés, szúrás és vágás, ezeket találd
meg,
a nemes akasztás csavarás nélkül nincs
meg,
mert ha megvan az akasztás,
abból bizony kell a csavarás.
Aki a törést megtette,
a végét jól előkészítette,
sőt a törése még jó is volt,
annak három csodám lesz most.
Aki jobbra akaszt
és vele együtt csavar,
az a csavarásra figyeljen,
a jó útra odaérjen.
A csavaráshoz a lépést tegyed,
ezt komolyan mondom neked.
Húsz és még négy lesz,
ha mindkét oldalon ezt
egyesével számolod,
a nyolc csavarást lépéssel tanulod.
(Mindkét oldalon tanul meg
a nyolc csavarást lépéssel.
Mindegyikhez tartozik
a három része nagyon is.
Így húsz meg négy van belőle,

ha megszámolod őket előre.
A csavarást jól tudd,
ügyesen mind megtanuld,
így a nyílást elnyerheted,
mind a négyet megtörheted.
Minden egyes nyílásnak
hat törését számláljad.)
A harcot nem dönti el más,
mint hogy erős vagy gyenge a vívás.

Et cetera et finis.